

Fra John's arkiv (3)

De første år med Texel i Danmark.

Min beretning starter denne gang i midten af 1950'erne og strækker sig ind i begyndelsen af 1960'erne. Oplysningerne stammer hovedsagelig fra Tidsskrift for Faareavl fra den pågældende periode, som jeg har haft mulighed for at gennemse.

Debatten var dengang bl.a. præget af, at fåreavlen var udsat for et stort antal angreb af hunde. Tilsyneladende i et omfang, der langt oversteg de nuværende problemer med ulvene i dag.

På udstillingssiden var der i en årrække kun 2 racer på Ungskuet: Oxford Down og Leicester. I gennemsnit under 100 katalognumre i alt pr år. Ser man på præmiefordelingen brugte man dengang præmieskalaen i langt højere grad end i dag. I runde tal fik kun omkring halvdelen 1. præmie (24, 23 og 22 p). Resten fordelte sig med 2. præmie (21, 20 og 19 p.) samt 3. præmie (18 p. eller mindre) og i enkelte tilfælde 4 præmie!!!

Uldlængde og faconklipping fyldte meget i dyrskuedebatten og førte til, at de enkelte racer fra omkring 1950 fastsatte individuelle regler for udlængden varierende mellem 5 og 8 cm. Alligevel fremstillede en del avlere deres dyr med for lang uld og ofte fik det ikke konsekvenser. Fra og med 1964 blev den maximale udlængde nedsat til 4 cm for alle racer. Det blev flere år senere nedsat til de nuværende 2 cm.

For 70 år siden var det et krav, at 2-års får og ældre skulle medbringe lam. Konsulent Nislev skriver i omtalen af fårene på Ungskuet i Thisted 1954, at 2 får blev afvist *"fordi de ikke mødte med Lam, som jo er en Betingelse for Fremstilling, at der saa ikke ses på Lammene inden den endelige Opstilling, kan man vel med rette bebrejde dommerne, da det jo ikke er ligegyldigt om et Faar møder med 2 prima Lam og så naturligt er lidt mager, eller om det er 2 elendige Lam hos et fedt Faar. Nok er det en Individbedømmelse, men der maa tages hensyn til Lammene, naar der forlanges, at de skal møde."*

Texel blev første gang udstillet på Ungskuet i Thisted i 1954 med 1 vædder og 2 får med hver 2 lam.

Nislev skriver i omtalen af skuet, at *Texel Racen ligner i Udseende smaa Leicesterfaar, men har en meget bred Ryg, noget hældende Kryds og meget fyldige Laar, de er gode Malkere, saa Lammene trives godt.*

I årene 1955-58 blev der ikke udstillet Texel på Ungskuet. Det var dog forsøgt i 1955, hvor 7 Texel får blev afvist med henvisning til for sen tilmelding.

På Ungskuet i 1959 blev der udstillet 7 dyr, alle fra H P Worm. Konsulent Nislev skriver, at der synes at være stor interesse for denne lille økonomiske race. Worm fik som den første kåret 11 dyr allerede i 1958.

På Ungskuet i 1960 blev der udstillet 15 dyr, heraf 6 der fik 1. præmie, 7 fik 2. præmie og 2 fik 3. præmie. Nislev skriver i omtalen af Texel på Ungskuet, at det ses tydeligt på præmieringen, at dommerne ikke inden bedømmelsen har forberedt sig på at dømme denne race.

Der blev dette år kåret 62 dyr fordelt på 13 besætninger.

På Ungskuet i 1961 blev der udstillet 21 enkeltdyr + 1 samling. Bortset fra 3 dyr, der fik 2. præmie fik resten 1. pr. heraf 1 med 24 p og 7 med 23 p.

Nislev skriver i omtalen af skuet: ”*Texelracen er jo nyindført her i Landet, men der er meget stor interesse for dette forholdsvis lille men rolige Faar, der hurtigt giver prima Slagtelam. Texel har vist sig som en hård Konkurrent, navnlig til Leicester, men også Oxforddown Avlere har følt sig tiltrukket af denne Races Charme.*”

Der blev dette år kåret 35 dyr fordelt på 12 besætninger.

På Ungskuet i 1962 blev der udstillet 28 enkeltdyr + 2 samlinger. 18 enkeltdyr + samlingerne fik 1. præmie. De resterende 10 dyr fik 2. præmie.

Der blev dette år kåret 48 dyr fordelt på 14 besætninger.

På Ungskuet i 1963 blev der udstillet 60 enkeltdyr + 2 samlinger. Heraf fik 27 dyr 2. præmie og 1 dyr 3. præmie. Fåreudstillingen var dette år rekordstor med i alt 226 dyr.

Fra Nislevs omtale af holdet af 18 stk. 1-årige væddere kan fremhæves følgende: *Det var et stort og meget vanskeligt hold at bedømme, da de mødte med udlængder fra 1-8 cm, de sidste anbragt på steder, hvor det kneb med kødfylden. At klippe sig til en præmie til skulle gerne være forbi, og at møde med uldlår på Texel er den rene misforståelse af racens mest værdifulde egenskaber. Udlængden på 8 cm for Texel bør nedsættes betydeligt, da Texel normalt kan tåle at klippes tæt.*

Der blev dette år kåret 92 dyr fordelt på 21 besætninger.

På Ungskuet i 1964 blev der udstillet 91 enkeltdyr + 3 samlinger. Præmieringen var næsten ligeligt fordelt mellem 1. og 2. præmier. Antalsmæssigt var Texel for første gang skuets største fårerace.

Nislev skriver om Texel udstillingen: *De ændrede regler for udlængden gjorde det betydeligt lettere for dommerne at finde frem til den rette bedømmelse i modsætning til tidligere år, hvor udlængden varierede fra 2-10 cm. Texel væddere er lette at fremstille i god kondition, hvorimod det er ret vanskeligt at holde kødet på fårene, da de er gode malkere og derfor let malke kødet af kroppen, men det kan ses på lammene. Dommerne burde tage mere hensyn til lammene ved bedømmelsen, og så lade være med at sætte de lidt mere magre får ned i rækken, når rammerne ellers er i orden – en henstilling fremover; det er de gode lam, der betinger rentabiliteten og ikke nogle fede får, der ikke vil malke.*

Der blev dette år kåret 72 dyr fordelt på 25 besætninger.

Den store interesse for Texel skabte i den foran omtalte periode et behov for import af avlsdyr fra Holland. Af de optegnelser, der har været tilgængelige for mig, fremgår at der i 1957 importeret 10 får + vædder med H P Worm som modtager.

I perioden 1959 – 1963 blev der med landsforeningens mellemkomst importeret: 62 dyr i 1959, 62 dyr i 1960, 55 dyr i 1961, 82 dyr i 1962 og 141 dyr i 1963.

Både i 1964 og 1965 blev der gennem landsforeningen opkøbt Texel i Holland. I karantænen ved den danske grænse udbrød der sygdom blandt dyrene, og dyrene måtte slagtes.

John Engsig